

CRIS (Current research information system), CRIS Slovēnijā – SICRIS

Sandra Ranka, LU Bibliotēka

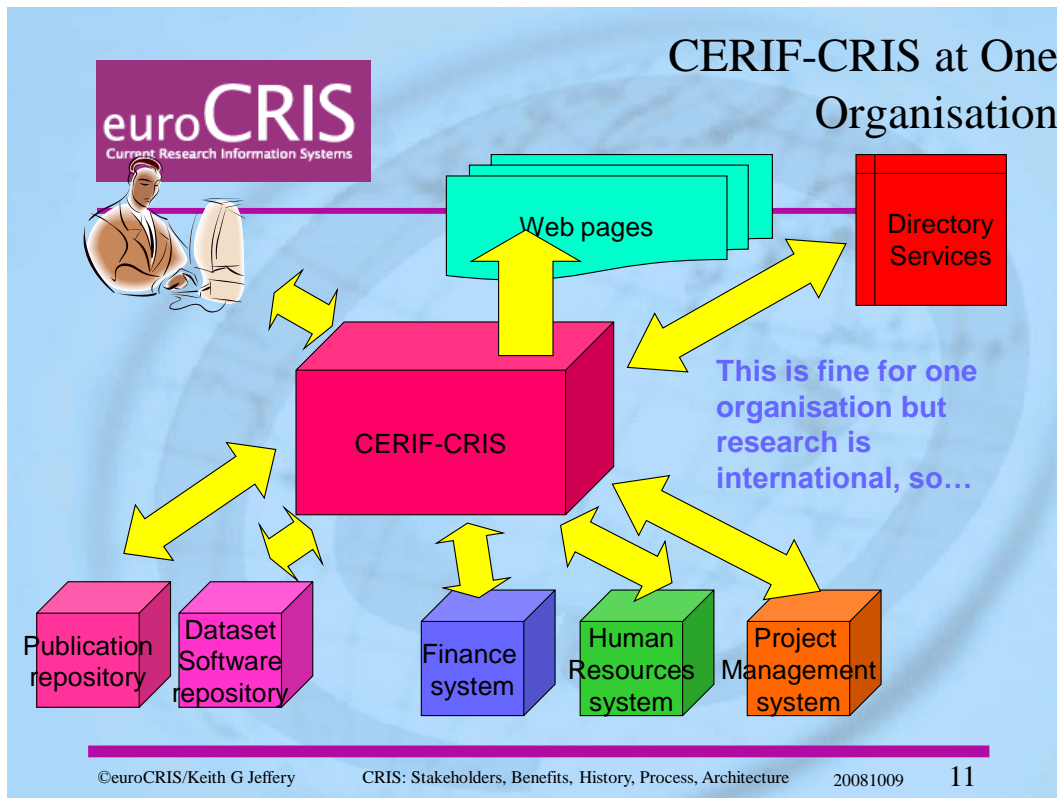
CRIS ir informācijas rīks jeb sistēma, kas paredzēts informācijas apkopošanai, piekļuvei un izplatīšanai par valsts, vienas vai vairāku zinātnisko iestāžu pētniecības darba organizāciju un tā rezultātiem. Tā kā CRIS sistēma apkopo visu informāciju par zinātnisko darbību, tad tā nodrošina institūcijām iespēju veidot zinātniskās darbības politiku, veikt pētniecības novērtēšanu un zinātniskās darbības atspoguļošanu. CRIS nodrošina dažādu institūcijā esošu sistēmu sasaisti un integrāciju, saites uz citām datubāzēm (piemēram, institucionālajiem repositārijiem, personāla sistēmām, projektu menedžmenta sistēmām). CRIS sistēmu veidošanā izmanto standartizētu CERIF datu formātu (Common European Research Information Format), kas nodrošina datu ievadīšanu, izguvi un sistēmu integrāciju.

Datu formātu CERIF iesaka izmantot arī CORDIS (Community Research and Development Information Service) - http://cordis.europa.eu/home_en.html . CRIS sistēmu komunikāciju un sadarbību Eiropas Savienībā koordinē asociācija euroCRIS <http://www.eurocris.org> kas uzņēmusies arī CERIF datu formāta un citu standartu attīstīšanu.

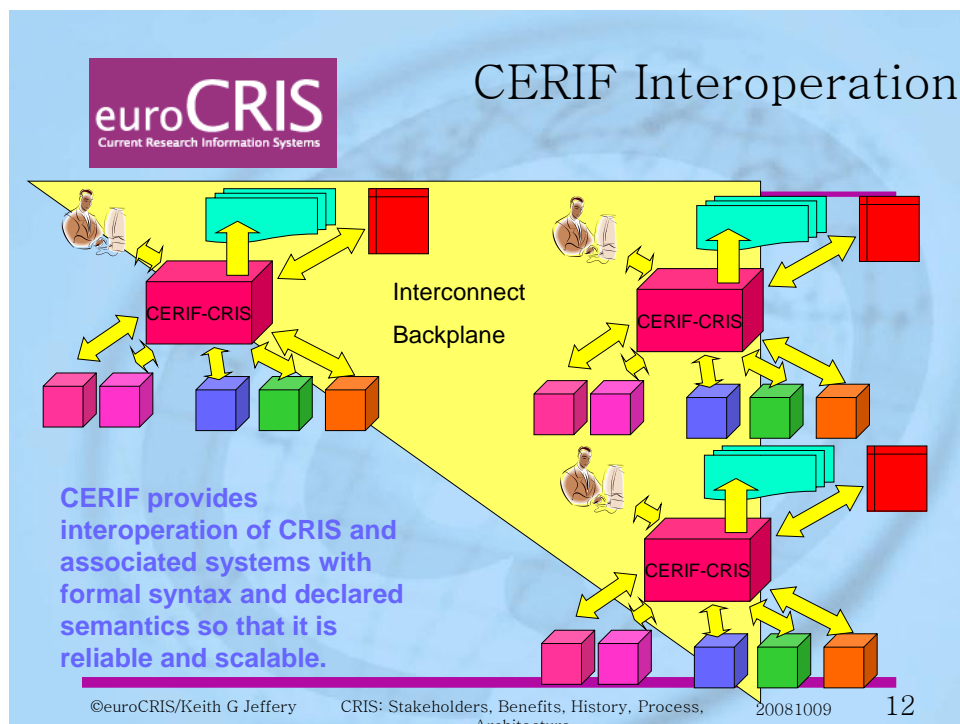
CRIS sistēmas ieviešanas ieguvumi:

- zinātniekiem – piekļuve informācijai, iespēja atrast partnerus, novērst pētniecības dublēšanos, iespējams ievietot saites uz zinātniskajām publikācijām institucionālajā repositārijā;
- pētniecības administrēšanā – ērta pētniecības aktivitāšu izvērtēšana un analīze, finansēšanas procesa optimizācija;
- uzņēmējiem, citām pētniecības iestādēm – informācija par jaunām idejām un tehnoloģijām, jau iepriekš veiktajiem pētījumiem.

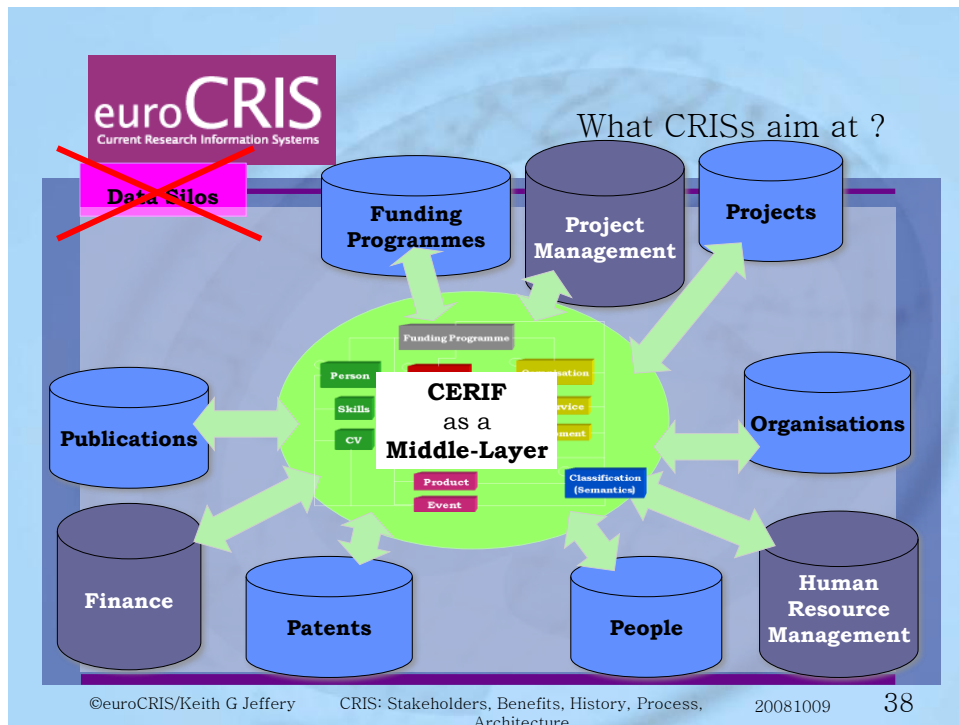
CRIS darbības shēma vienā organizācijā

CRIS sistēmu sadarbība

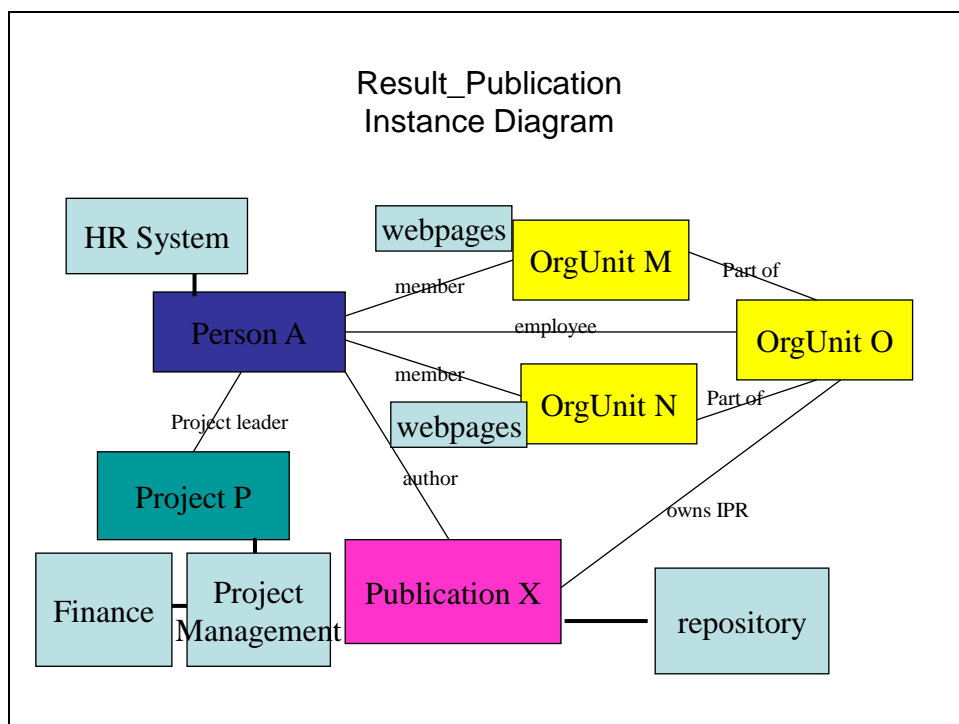

CRIS sistēma apkopo datus par zinātniskās darbības elementiem un procesiem

CRIS satur datus par zinātniekiem, projektu vadītājiem, esošajiem un pabeigtajiem projektiem, organizācijām, pētniecības departamentiem, pētniecības finansētājiem, pētniecības rezultātiem (publikācijām, patentiem, produktiem), notikumiem, pakalpojumiem, aprīkojumu, informācija tiek savstarpēji sasaistīta un ir iespēja to pārvaldīt.

Datu saikne CRIS sistēmā

- ❖ How often have articles by author X been cited?
- ❖ Did author X publish with institutionally external authors?
- ❖ How many articles has author X published in 2007 as a first author?
- ❖ In how many FP7 projects does organisation Z participate?
- ❖ How many publications have resulted from project Y?
- ❖ How many people have been employed in the course of FP6 projects from the 1st call in the NMS?
- ❖ How many PhD students have participated in FP6 projects?
- ❖ How many women have been involved in FP6 projects?
- ❖ How often have articles in journal A been requested in 2007?
- ❖ How many articles have been published in the field of B?
- ❖ ...

Daudzās valstīs CRIS ir ieviests arī nacionālā līmenī – Norvēģijā (<http://www.cristin.no/english/system/index.html>), Slovēnijā (<http://sicris.izum.si/default.aspx?lang=eng>), Ungārijā (<http://www.nih.gov.hu/english/>) u.c.

Slovēnijas CRIS sistēma SICRIS

Slovēnijas CRIS sistēmu SICRIS (<http://sicris.izum.si/about/cris.aspx?lang=eng>) ir izveidojis un uztur Mariboras Informācijas zinātnes institūts (IZUM) un Slovēnijas Pētniecības aģentūra.

IZUM ir sabiedriska bezpeļņas institūcija, kas izveidota, lai sniegtu informācijas pakalpojumus pētniecībai, izglītībai un kultūrai. IZUM ir Slovēnijas nacionālais centrs, kas veic reģionālās bibliogrāfiskās sistēmas COBISS un Slovēnijas kopkataloga COBIB.SI veidošanas koordinēšanu, attīstību, apmācību bibliogrāfiskās sistēmas izmantošanā un katalogizācijā, nodrošina programmatūras attīstību un sistēmas tehnisko funkcionalitāti (serveru darbību), kā arī pilnteksta datubāzu abonēšanu. IZUM nodrošina arī COBISS sistēmas tīkla (COBISS.Net) darbību (COBISS sistēmas tīklā piedalās Serbija, Slovēnija, Maķedonija, Bosnija un Hercegovina, Melnkalne un Bulgārija).

Slovēnijas CRIS sistēmā SICRIS sistēmā pašlaik ietilpst

- 907 pētniecības organizācijas
- 1437 pētniecības grupas
- 14179 zinātnieki
- 5713 zinātniskie projekti

- 438 pētniecības programmas.

SICRIS ir pieejama informācija arī par EK letvarprogrammu projektiem tieši no CORDIS sistēmas Projektu datubāzes. Datubāze ir veidota atbilstoši starptautiskajiem standartiem, klasifikācijas shēmām, ES rekomendācijām, CERIF standartam un nacionālajai likumdošanai.

Datubāzes ir savstarpēji savienotas un vairums datu ir slovēņu un angļu valodās. Ir meklēšanas iespējas pēc pamatkritērijiem. SICRIS ir savienots ar Slovēnijas bibliotēku kopkatalogu COBIB.SI, kas nodrošina tiešu piekļuvi pētnieku publikāciju bibliogrāfijām.

SICRIS saturs

Informācija par organizācijām

Organizāciju datubāzē ir pieejama informācija par visām pētniecības institūcijām, kas realizē projektus, kurus kopš 1995. gada daļēji finansē zinātnes ministrija.

Informācijā par zinātnes organizācijām iekļauti:

- Organizācijas nosaukums
- Kontaktinformācija (adrese, telefons, fakss, e-pasts, tīmekļa adrese (ja ir))
- Pētniecības grupu saraksts
- Pētnieku saraksts
- Projektu saraksts
- Darbinieku skaits
- Apraksts par speciālo aprīkojumu u.c. dati.

Informācija par zinātnieku grupām

Zinātnieku grupu datubāze satur pamatinformāciju par visām pētnieku grupām, kuras no 1998. gada daļēji finansē Slovēnijas Pētniecības aģentūra un vēl papildus datus par pašlaik aktīvajām grupām, ja zinātniskās organizācijas iesniedz prasītos datus. Grupā ietilpst zinātnieki un profesionālie vai tehniskie asistenti, par kuriem ir tikusi iesniegta prasītā informācija.

Zinātnieku grupas aprakstā iekļauti sekojoši dati:

- Zinātnieku grupas struktūra (vadītājs, locekļi)
- Zinātniskā organizācija, pie kuras grupa pieder
- Kontaktinformācija (adrese, telefons, fakss, e-pasta adrese, tīmekļa adrese (ja ir))
- Pētnieciskā darba saturs (atslēgvārdi, klasifikācijas shēma)
- Pētniecības projektu saraksts (pašlaik veikto vai pabeigto kopš 1998. gada)
- Dati par projektu finansējumu

Informācija par zinātniekiem

Zinātnieku datubāze satur pamatinformāciju (kods, vārds, zinātnes nozare) par visiem zinātniekiem, kas ir piedalījušies Slovēnijas Pētniecības aģentūras projektos kopš 1998. gada vai kuru statusu ir reģistrējušas vai apstiprinājušas zinātniskās organizācijas. Citi dati ir pieejami par zinātnieku, ja viņš ir piekritis to publicēšanai.

Dati satur:

- Pamatinformāciju par zinātnieku (vārds, kvalifikācija, pētniecības organizācija, grupa)
- Kontaktinformācija (telefons, fakss, e-pasts, tīmekļa adrese)
- Dati par zinātnieka iepriekšējo darbību (organizācija, pētniecības grupa, darba laiks, vieta, amats)
- Projektu saraksts, kuros zinātnieks ir piedalījies
- Pētniecības nozare un ekspertlīmeņa apraksts (atslēgvārdi, klasifikācijas shēma, kvalifikācija, valodu zināšanas)
- Svarīgāko publikāciju bibliogrāfiskais saraksts

Zinātniekiem ir obligāti jānodrošina savu publikāciju ievadīšana kopkatalogā COBIB.SI, Slovēnijas kopkatalogā ir apvienotas visas pētnieku publikācijas. Zinātnieki, kuru darbību nefinansē Slovēnijas pētniecības aģentūra, arī var pievienoties SICRIS.

Informācija par projektiem

Projektu datubāze satur informāciju par projektiem, kurus kopš 1998. gada daļēji finansē Slovēnijas Pētniecības aģentūra. Paredzēts, ka datubāzē būs iekļauta informācija par citiem projektiem, kurus to dalībnieki vēlēties atspoguļot šajā datubāzē.

Datubāzē pieejamie dati par projektiem:

- Projekta identifikācija (nosaukums, sākuma un paredzamo beigu datums)
- Projekta finansiālie resursi
- Projekta vadītājs un dalībnieki (vārds, zinātnieka kods)
- Kontaktpersona (vārds, adrese, telefons, fakss, e-pasta adrese)
- Zinātnes organizācija, kurā projekts tiek vai ir ticis realizēts
- Pētnieku grupa, kas reģistrējusi projektu
- Zinātniskās dalībinstiūcijas
- Projekta saturs (kopsavilkums, projekta uzdevumu apraksts, atslēgvārdi, starposma rezultāti)
- Projekta klasifikācijas shēma atbilstoši Slovēnijas pētniecības aģentūrai un CERIF
- Saite uz projekta tīmekļa vietni

Sistēma SICRIS ir integrēta ar bibliotēku informācijas sistēmu COBIS, izmantojot zinātniekiem piešķirtos kodus, kas nodrošina sasaisti ar COBISS sistēmu. Zinātniekiem

ir pienākums nodrošināt savu publikāciju pieejamību COBISS, jo no tā ir atkarīgas viņa iespējas piedalīties projektos, saņemt finansējumu u.c.

Ievadot bibliogrāfiskos datus par zinātnisko publikāciju sistēmā COBISS, bibliotekārs tur ietver sekojošus datus: zinātnieka kodu, zinātniskās organizācijas kodu un publikācijas tipu.

Veidojot publikāciju bibliogrāfiskos ierakstus, katrai publikācijai tiek piešķirts kods atbilstoši vienotai dokumentu tipoloģijai, piemēram, rakstiem u.c. izdevumu sastāvdaļām ir 21 tips, monogrāfijām - 28 tipi (piemēram, 1.01 Original Scientific Article, 1.02 Review Article, 1.04 Professional Article, 2.01 Scientific Monograph u.c.). Publikāciju iedalījumu ir izveidojuši nozares eksperti un apstiprinājuši informācijas centri konkrētās zinātņu nozarēs.

Publikāciju tipi tiek iedalīti kategorijās, piemēram, raksti tiek iedalīti kategorijās, ņemot vērā ietekmes faktoru, vai tie ir indeksēti noteiktās datubāzēs, ņemts vērā to citējumu skaits u.c., monogrāfijas tiek iedalītas pēc izdevēja un aptvēruma, konferenču materiāli tiek iedalīti pēc tipa un konferences svarīguma, patenti tiek iedalīti pēc valsts, kur tie izsniegti un/vai testēšanas veida.

Zinātniskās darbības novērtēšanas metodoloģiju - bibliogrāfiskajā aprakstā ietveramos kodus, kategorijas un algoritmus publikācijām piešķiramo punktu skaitu automātiskai aprēķināšanai nosaka Slovēnijas zinātnes aģentūras (SRA) un universitāšu nolikumi. Zinātnieku bibliogrāfijas SICRIS sistēmā tiek vērtētas, piesakoties Slovēnijas zinātnes aģentūras (SRA) finansējumam, pretendējot uz akadēmiskajiem amatiem. Publikācijas novērtējums sistēmā tiek veidots automātiski, sasaistot SICRIS, COBISS.SI un Web of Science informācijas sistēmas. Novērtējuma rezultāti ir publiski pieejami SICRIS sistēmā un zinātnieku un zinātnisko organizāciju tīmekļa vietnēs.

Piemērs - informācija par zinātnieku Danilo Zavrtanik sistēmā SICRIS <http://sicris.izum.si/search/rsr.aspx?opt=1&lang=eng&id=6365>